Centralna Komisja Egzaminacyjna

EGZAMIN MATURALNY 2013

GEOGRAFIA

POZIOM ROZSZERZONY

Kryteria oceniania odpowiedzi

Warszawa 2013

Zadanie 1. (0–1)

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Selekcjonowanie informacji istotnych dla danego zagadnienia (II 1.3)

Poprawna odpowiedź:
Duś
Nidzkie
Skarp

1 p. – za dobranie właściwych nazw trzech jezior
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 2. (0–1)

Korzystanie z informacji	Porównanie obszarów na podstawie mapy (II 1.4)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
– tylko w Ukcie znajduje się zorganizowane kąpielisko
– w Ukcie rozwinęła się agroturystyka, której brak w Kamieniu
– tylko w Kamieniu znajduje się kemping

1 p. – za podanie trzech poprawnych różnic
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 3. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy przedstawienie charakterystycznych cech wskazanego obszaru (II 3.1.a)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
– przecina obszary o urozmaiconej rzeźbie polodowcowej, np. wykorzystuje jeziora
– przecina obszary zalesione
– prowadzi m. in. przez rzeczne meandry

1 p. – za podanie trzech poprawnych przyrodniczych walorów szlaku
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 4. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy wykonanie obliczeń matematyczno-geograficznych (II 1.f.6.a)

Przykład poprawnego rozwiązania:
1 cm – 0,6 km
1cm^2 – 0,36 km^2
0,98 cm^2 – x
x = 0,3528 km^2

1 p. – za poprawny sposób obliczenia powierzchni jeziora i poprawny wynik w km^2
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 5. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

Poprawna odpowiedź: **C**

1 p. – za zaznaczenie poprawnej odpowiedzi
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 6. (0–2)

Korzystanie z informacji	Zaprezentowanie wyników analiz geograficznych za pomocą opisu (II 1.e.5)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
– ma wydłużony kształt
– jest ułożona południkowo
– posiada nierówne dno
– największe głębokości występują w środkowej części misy

2 p. – za podanie czterech poprawnych cech
1 p. – za podanie trzech poprawnych cech
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 7. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

Poprawna odpowiedź: **D2**
Przykład poprawnego uzasadnienia:
Na obszarze przedstawionym w tym polu występują najlepiej wykształcone meandry rzeczne (zakola), które są efektem erozji bocznej.

1 p. – za podanie właściwego pola mapy i poprawnego uzasadnienia
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 8. (0–3)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy wykonanie obliczeń matematyczno-astronomicznych (II 1.f.6.b)

a)
Przykład poprawnego rozwiązania:
$\varphi = 90^\circ - h$
$\varphi = 90^\circ - 36^\circ 17'$
$\varphi = 53^\circ 43'\text{N}$
Miejsce pomiaru – **C**

1 p. – za poprawny sposób obliczenia szerokości geograficznej i wynik oraz zaznaczenie miejsca pomiaru
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

b)
Poprawna odpowiedź:
23º27′ (23,5º lub 23º26′)

1 p. – za podanie poprawnej wartości kąta
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

c)
Poprawna odpowiedź: **A**, **C**

1 p. – za podkreślenie dwóch właściwych miast
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 9. (0–1)

Tworzenie informacji	Ocenianie zmian zachodzących w środowisku geograficznym (III 2.3)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
– przestrzenny i funkcjonalny rozwój miejscowości położonych na terenie parku będzie ograniczony ze względów ekologicznych
– ograniczenia w pozyskiwaniu zasobów leśnych np. drewna, runa leśnego

1 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 10. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość genezy i cech minerałów i skał (I 2.20)

Poprawna odpowiedź:
A. ~~porfir~~
B. ~~brekcja~~
C. ~~andezyt~~
D. ~~piaskowiec~~

2 p. – za skreślenie czterech elementów niespełniających kryterium przyporządkowania
1 p. – za skreślenie dwóch lub trzech elementów niespełniających kryterium przyporządkowania
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 11. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość współzależności między elementami systemu Ziemi (I 2.11)

Poprawna odpowiedź: **C**, **D**

1 p. – za zaznaczenie dwóch poprawnych odpowiedzi
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 12. (0–2)

Korzystanie z informacji	Na podstawie przekroju geologicznego oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

Poprawna odpowiedź: **P**, **F**, **P**, **F**, **P**

2 p. – za poprawne oznaczenie pięciu zdań
1 p. – za poprawne oznaczenie trzech lub czterech zdań
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 13. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość wydarzeń geologicznych w dziejach Ziemi (I 2.24)

Poprawna odpowiedź:
A. karbon, B. holocen, C. kreda, D. plejstocen

2 p. – za cztery poprawne przyporządkowania
1 p. – za dwa lub trzy poprawne przyporządkowania
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 14. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
Grzbiety powstają w strefach rozchodzenia się płyt litosfery, w których z wnętrza Ziemi wylewa się lawa bazaltowa.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające ruch rozchodzenie się płyt i wylewy lawy
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 15. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie danych klimatycznych oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
Z zachodu na wschód Europy zmniejsza się wpływ Oceanu Atlantyckiego na temperaturę powietrza, a zwiększa wpływ dużego i zwartego obszaru lądowego. Dzięki temu stacje położone bliżej Oceanu Atlantyckiego, wpływającego zimą łagodząco na temperatury powietrza, charakteryzują się mniejszymi rocznymi amplitudami temperatury powietrza niż stacje położone w głębi lądu.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające słabnący z zachodu na wschód wpływ oceanu, a rosnący kontynentu
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 16. (0–2)

Korzystanie z informacji	Na podstawie fotografii, danych klimatycznych oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

a)
Poprawna odpowiedź: **C**

1 p. – za zaznaczenie poprawnej odpowiedzi
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

b)
Poprawna odpowiedź:
antylopy gnu
baobaby

1 p. – za zaznaczenie dwóch właściwych nazw
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 17. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość środowiska przyrodniczego Polski (2.22, 2.54)

Poprawna odpowiedź:
A – **3**
B – **4**
C – **1**

2 p. – za trzy poprawne przyporządkowania
1 p. – za dwa poprawne przyporządkowania
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 18. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
Wybrzeże powstało w wyniku zalania przez morze obszaru z licznymi pagórami (mutonami, barańcami) będącymi formami niszczącej działalności lodowcowej.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie genezy wybrzeża uwzględniające transgresję morza na obszarze, na którym występują mutony (barańce) powstałe w wyniku działalności lądolodu
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 19. (0–3)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość procesów geologicznych zewnętrznych (2.17)

a)
Poprawna odpowiedź:

Czynnik rzeźbotwórczy	Formy rzeźby	
	akumulacyjne	erozyjne
Lodowiec górski	morena boczna	dolina zawieszona kocioł lodowcowy
Wody fluwioglacjalne	sandr kem	pradolina

2 p. – za wpisanie sześciu właściwych form rzeźby
1 p. – za wpisanie trzech, czterech lub pięciu właściwych form rzeźby
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

b)
Poprawna odpowiedź: **A**, **E**

1 p. – za zaznaczenie dwóch właściwych nazw skał
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 20. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość środowiska przyrodniczego Polski (2.54)

Poprawna odpowiedź: **B**, **A**, **D**, **C**

1 p. – za poprawne uporządkowanie czterech pradolin
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 21. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość przebiegu procesów glebotwórczych (2.41)

Poprawna odpowiedź: **F**, **P**, **P**

1 p. – za poprawne oznaczenie trzech zdań
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 22. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość zróżnicowania szaty roślinnej (2.47)

Poprawna odpowiedź:
A. **4**, B. **3**, C. **1**

2 p. – za trzy poprawne przyporządkowania
1 p. – za dwa poprawne przyporządkowania
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 23. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
Przybrzeżny upwelling polega na podnoszeniu się wód oceanicznych z większych głębokości ku powierzchni w miejsce wód, które są przemieszczane w kierunku otwartego oceanu. Wynoszone wody głębinowe są chłodne i dlatego przyczyniają się do anomalii temperatury wód oceanu.

1 p. – za podanie wyjaśnienia uwzględniającego wynoszenie zimnych wód głębinowych
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 24. (0–2)

Korzystanie z informacji	Określenie współzależności w systemie przyrodniczym Ziemi (II 3.a)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
Obecność prądów morskich
Wskutek mieszania się wód zimnych i ciepłych prądów morskich następuje dotlenienie wody sprzyjające rozwojowi planktonu i narybku.

Upwelling
Zimne natlenione wody głębinowe są bogate w substancje odżywcze (związki azotu i fosforu), co sprzyja rozwojowi organizmów.

2 p. – za podanie dwóch poprawnych cech wraz z uzasadnieniem każdej z nich
1 p. – za podanie jednej poprawnej cechy wraz z uzasadnieniem
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 25. (0–2)

Tworzenie informacji	Ocenianie środowiska geograficznego pod kątem możliwości zagospodarowania (III 2.1)

Poprawna odpowiedź:
Dla uprawy pszenicy i buraków cukrowych – **A**
Przykład poprawnego uzasadnienia:
Gleby klas I i II zajmują większą powierzchnię niż w pozostałych województwach.

Dla chowu bydła – **C**
Przykład poprawnego uzasadnienia:
Użytki zielone zajmują większą powierzchnię niż w pozostałych województwach.

2 p. – za podanie dwóch właściwych województw z uzasadnieniem
1 p. – za podanie jednego właściwego województwa z uzasadnieniem
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 26. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wybranie najistotniejszych informacji dotyczących wymienionych zbóż (II 1.e.4)

Poprawna odpowiedź:
A. pszenica, B. żyto, C. kukurydza

2 p. – za trzy poprawne przyporządkowania
1 p. – za dwa poprawne przyporządkowania
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 27. (0–2)
a)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość wpływu przemysłu na środowisko geograficzne (3.b.21)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
Duży udział przemysłu lekkiego do lat 90. XX w. (włókienniczego, odzieżowego w Łódzkim Okręgu Przemysłowym) zatrudniającego głównie kobiety.

1 p. – za podanie poprawnej przyczyny
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

b)

Korzystanie z informacji	Wykonanie obliczeń w zakresie geografii społeczno-ekonomicznej (II 1.f.6.c)

Przykład poprawnego rozwiązania:
60 222 – 29 546 = 30 676
(30 676 : 29 546) x 100 = 103,8 ≈ 104

1 p. – za poprawne obliczenia i poprawny wynik
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 28. (0–2)
a)

Korzystanie z informacji	Wykonanie obliczeń w zakresie geografii społeczno-ekonomicznej (II 1.f.6.c)

Poprawna odpowiedź:
Miasta 10,6
Wieś 11,4

1 p. – za wpisanie poprawnych wartości współczynnika urodzeń
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

b)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
– na wsi częściej występuje tradycyjny model rodziny wielodzietnej
– w miastach wskutek dużej aktywności zawodowej kobiet dzietność rodzin jest mniejsza niż na wsi
– w miastach w późniejszym wieku zawierane są małżeństwa

1 p. – za podanie trzech poprawnych przyczyn
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 29. (0–2)

Tworzenie informacji	Ocenianie zmian zachodzących w środowisku geograficznym (III 2.3)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
Kraj A
– w przyszłości mogą wystąpić niedobory siły roboczej
– w przyszłości zwiększy się obciążenie dla budżetu z tytułu wypłat emerytur

Kraj B
– konieczność ponoszenia dużych nakładów na oświatę
– duża konkurencja na rynku pracy i trudności z jej znalezieniem (duże bezrobocie)

1 p. – za podanie dwóch poprawnych konsekwencji dla kraju A
1 p. – za podanie dwóch poprawnych konsekwencji dla kraju B
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 30. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość politycznego zróżnicowania współczesnego świata (3.d.1)

Poprawna odpowiedź:
Kaszmir: hinduiści, muzułmanie
była Jugosławia: prawosławni, katolicy, muzułmanie
Irlandia Północna: katolicy, protestanci

2 p. – za podanie poprawnych odpowiedzi dla trzech regionów
1 p. – za podanie poprawnych odpowiedzi dla dwóch regionów
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 31. (0–2)
a)

Korzystanie z informacji	Na podstawie tekstu oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
– przenoszenie produkcji przemysłowej do KSR ze względu na niższe koszty pracy w tych krajach
– zmiana modelu konsumpcji – wzrost popytu na usługi

1 p. – za podanie dwóch poprawnych przyczyn
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

b)

Tworzenie informacji	Ocenianie konsekwencji przemian gospodarczych we współczesnym świecie (III 2.4)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
– powstanie nowych miejsc pracy
– poprawa koniunktury w działach gospodarki, które pracują na potrzeby przemysłu (budownictwo, placówki naukowo-badawcze)

1 p. – za podanie dwóch poprawnych korzyści
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 32. (0–2)

Tworzenie informacji	Ocenianie konsekwencji przemian gospodarczych we współczesnym świecie (III 2.4)

Przykłady poprawnych odpowiedzi:
– wzrost cen ropy naftowej i innych paliw
– wzrost kosztów transportu oraz cen towarów
– rozwój energooszczędnych technologii

2 p. – za podanie trzech poprawnych konsekwencji
1 p. – za podanie dwóch poprawnych konsekwencji
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 33. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość środowiska przyrodniczego (2.54) i bogactwa kulturowego Polski (3.a.9)

Poprawna odpowiedź:
Wierszami:
A C
D F
B E

2 p. za wpisanie wszystkich poprawnych obiektów
1 p. – za wpisanie trzech, czterech lub pięciu poprawnych obiektów
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 34. (0–2)
a)

Korzystanie z informacji	Sformułowanie wniosku na podstawie informacji (II 2.b)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
– głównymi partnerami są kraje sąsiadujące ze Stanami Zjednoczonymi
– drugim kierunkiem, pod względem wielkości obrotów handlowych, są kraje Azji Wschodniej, np. Chiny, Japonia, Korea Płd.

1 p. – za sformułowanie dwóch poprawnych wniosków
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

b)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość czynników rozwoju handlu międzynarodowego (3.b.33)

Poprawna odpowiedź: **B**

1 p. – za zaznaczenie właściwej nazwy
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 35. (0–1)

Korzystanie z informacji	Klasyfikowanie informacji według podanego kryterium (II 1.c.2)

Poprawna odpowiedź:
W kolejności:
2011
1938
1980

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 36. (0–3)
a)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość politycznego zróżnicowania współczesnego świata (3.d.1)

Poprawna odpowiedź:
Wierszami:

Hiszpania	D
Wielka Brytania	C

2 p. – za poprawne uzupełnienie czterech komórek tabeli
1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch lub trzech komórek tabeli
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

b)

Tworzenie informacji	Ocenianie konsekwencji przemian politycznych we współczesnym świecie (III 2.3)

Przykład poprawnej odpowiedzi:
Korzyść społeczno-ekonomiczna dla terytorium zależnego:
Większa dostępność np. migracyjna kraju, który jest metropolią.

Korzyść polityczna dla kraju posiadającego terytorium niesamodzielne:
Możliwość tworzenia baz militarnych.

1 p. – za podanie korzyści społeczno-ekonomicznej dla terytorium zależnego i politycznej dla kraju posiadającego terytorium niesamodzielne
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi